

Schoon Water

NIEUWSBRIEF 11 - NOVEMBER 2006

BRABANTSE TELERS LATEN
ZIEN DAT 'T KAN

Schoon Water in Nuland

Interview met veehouder

Geert Huismans en loonwerker

Johnny van Lokven

Geert Huismans doet al vanaf het begin (2002) mee aan 'Schoon Water'. Hij heeft een melkveebedrijf van 23 ha (70% grasland en 30% maïs) met 70 melkkoeien. Loonwerker Johnny van Lokven uit Vinkel verzorgt de gewasbescherming op het bedrijf van Huismans. Van Lokven is sinds begin 2005 bij 'Schoon Water' betrokken. Beide bedrijven vallen binnen het grondwaterbeschermingsgebied van Nuland. Samen met de andere 'Schoon Water'-deelnemers hebben zij gezorgd voor een afname van de milieubelasting van het grondwater met 48%!

Wat was de reden om aan 'Schoon Water' mee te gaan doen?

Huismans: "Ik vind het belangrijk om een goed beeld van de landbouw naar buiten te brengen, te laten zien dat we goed bezig zijn. En je wordt er nooit dommer van natuurlijk. Ik ben ook naar een aantal demonstraties

Geert Huismans in zijn koeienstal.

geweest, o.a. van de sleepdoek, dat is erg interessant."

Van Lokven: "Ik werd benaderd door een klant van mij om mee te doen aan het project. Op deze manier kunnen we in het beginstadium al meedenken. Als we passief blijven, kunnen we er achteraf niets meer aan doen."

Wat bent u binnen uw bedrijf anders gaan doen door het project?

Huismans: "Omdat mijn bedrijf te klein is voor

mechanisatie, spuit loonwerker Van Lokven bij mij. Ik hoef er zelf dus niet veel aan te doen. Hij beschikt over de nieuwste techniek en kent de onkruiden het beste."

Van Lokven: "Een aantal telers uit Nuland hebben hun maatregelenvergoeding bij elkaar gelegd en zo hebben we in het project de sleepdoek aangeschaft. Door de sleepdoek gebruik ik minder gewasbeschermingsmiddel, verwaait er minder middel en wordt het grondwater minder belast".

Wat vindt u van het project?

Huismans: "Het is een goed project, we boeken goede resultaten. Hiermee kunnen we laten zien dat we goed bezig zijn. Ik heb ook het deelnemersbordje op de schuur hangen. Dan geef ik uitleg over het project als mensen ernaar vragen."

Van Lokven: "In Nuland zitten veel veehouders die de gewasbescherming aan de loonwerker uitbesteden. Als wij als loonwerkers het project stimuleren, gaan de telers vlugger over de streep om mee te doen. Ze vertrouwen erop dat wij ons werk goed doen en hebben er alleen maar voordeel van."

Loonwerker Johnny van Lokven voor het opgeklapte sleepdoek.

Veldbijeenkomsten 2006

Afgelopen maanden zijn er een aantal veldbijeenkomsten van 'Schoon Water' georganiseerd in de verschillende grondwaterbeschermingsgebieden. De aftrap was in Budel waar deelnemers verschillende bedrijven bezochten. Er werd gestart bij de heer Schepens, een akkerbouwer die is overgestapt op de potplantenteelt. Vervolgens is de strategie voor phytophthorabestrijding besproken op een aardappelperceel van de heer Meeuwissen. Ook hebben de deelnemers nog een maisperceel bezocht en uitleg gekregen over de toekomst van de koolzaadteelt in Nederland. De bijeenkomst in Macharen vond plaats op het bedrijf van de heer De Veer in Oijen. Ondanks het warme weer was de opkomst hoog. Naast het middelengebruik in tarwe, suikerbieten en maïs, zijn er twee nieuwe technieken gedemonstreerd; de graslandbeluchter en de graslandwoeler. Beide machines doorbreken storende lagen en zorgen voor beluchting van de bodem. Hierdoor wordt de grasgroei gestimuleerd en heeft onkruid minder kans.

In Nuland, Helvoirt, Waalwijk en Vessem hebben de deelnemers informatie gekregen over o.a.: vermindering en effectief gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, gevaren en herkenning van jacobskruiskruid, teelt van groenbemesters, het effect van teeltverleden op het huidige gewas en bescherming van het bodemleven en de bodemstructuur.

In Vessem is een bijeenkomst speciaal voor aardappeltelers georganiseerd. De telers kregen uitleg over de weerpaal en de waarschuwingssystemen Prophy en Gewis en hoe ze hiermee bespuitingen kunnen uitsparen of met lagere dosering kunnen werken.

Voor de asperge- en preitellers was er een bijeenkomst over het gebruik van natuurlijke middelen ter vervanging van schimmelbestrijdingsmiddelen.

Bijeenkomsten voor de boomtelers binnen 'Schoon Water' staan nog op stapel.

Uitleg over hypericum bij de heer Schepens.

Bespreking van het seizoen in de maïs.

Demonstratie van de graslandwoeler in Macharen.

Uitleg over de weerpaal in Vessem.

Rosalie geeft het stokje over aan Jochem

Vanuit drinkwaterleidingmaatschappij Brabant Water is Rosalie Franssen de laatste jaren intensief bij 'Schoon Water' betrokken geweest. Zij was namens Brabant Water projectleider van het landbouwspeer. Deelnemers aan veldbijeenkomsten hebben haar vast een keer ontmoet want ze was regelmatig aanwezig bij deze bijeenkomsten. In de begeleidingscommissie gaf Rosalie onder andere informatie over het belang van het project voor Brabant Water en het verloop van het project voor de andere doelgroepen; bewoners, bedrijven en gemeenten. Omdat Rosalie een andere baan heeft gevonden, neemt Jochem de Regt het stokje van haar over. "Met veel enthousiasme heb ik de taken van Rosalie op me genomen. Het is een project dat heeft bewezen dat samenwerken tot een win-win situatie kan leiden. Ik ben er trots op dat ik hier een steentje aan bij kan dragen. Ik wens Rosalie veel succes en plezier in haar nieuwe baan en wil haar graag bedanken voor haar inzet voor Schoon Water", aldus Jochem. Jochem is werkzaam op de afdeling Strategie & Beleid van Brabant Water.

Rosalie Franssen en haar opvolger Jochem de Regt.

Vervolgproject 'Schoon Water' in 2007-2009

Op de veldbijeenkomsten bleek dat het vervolg van het project 'Schoon Water' nog niet bij iedereen bekend is. Daarom voor de duidelijkheid:

Schoon Water gaat door, met een driejarig vervolgproject in 2007-2008-2009 in de zes zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden Waalwijk, Helvoirt, Nuland, Macharen, Vessem en Budel. Dat is besloten door de stuurgroep 'Schoon Water'.

Het vervolgproject 'Schoon Water' in 2007-2009 biedt nog steeds advies over hoe u de gewas-

bescherming goed kunt uitvoeren, met zo min mogelijk risico's voor het grondwater.

Voor de deelnemers die pas sinds één jaar (in 2006) ervaring hebben met de 'Schoon Water'-maatregelen, biedt het project in 2007 nog individuele begeleiding van teeltadviseurs bij het opstellen van het gewasbeschermingsplan. Bij de meer ervaren deelnemers gaan we ervan uit dat advies-aan-de-keukentafel niet voor alle teelten meer nodig is. Bij de meer ervaren deelnemers zullen de adviseurs zich vooral richten op de lastige teelten (met veel probleemstoffen

voor het grondwater) en voor hen is advies telefonisch of in een bezoekje beschikbaar als u erom vraagt. Tevens zal een 'Schoon Water'-loket worden ingericht waar u terecht kunt voor actuele informatie.

Het vervolgproject 'Schoon Water' in 2007-2009 wordt georganiseerd door de provincie Noord-Brabant, die daarmee het stokje weer overneemt van Brabant Water.

Boeren maken burgers attent op grondwater

Half september organiseerde ZLTO Afdeling Midden-Maasland in samenwerking met MOV (Missie Ontwikkeling en Vrede) en de plaatselijke wandel- en fietsclub een wandel- en fietstocht in Nuland en omgeving. Met dit initiatief is geld ingezameld voor een scholenproject in Gambia. De stempelposten van de routes waren opgezet bij agrarische bedrijven in de buurt. Ook bij 'Schoon Water'-deelnemer Van Lokven was een stempelpost ingericht. Potplantenkweker Van Lokven doet sinds 2004 mee aan 'Schoon Water'. Op de stempelpost stonden flesjes water van Brabant Water die gretig aftrek vonden: "Handig voor onderweg!". Veel mensen waren ook geïnteresseerd in de kaart met tips hoe ze hun eigen erf op een milieuvriendelijke manier onkruidvrij kunnen houden. Boeren konden laten zien dat zij al goed bezig zijn in het grondwaterbeschermingsgebied en fietsers en wandelaars worden zich meer bewust van het grondwater onder hun voeten. Mede dankzij het mooie weer was het een geslaagde dag met een hoge opkomst en zijn meer burgers zich bewust hoe zij kunnen bijdragen aan schoon grondwater.

Uitleg over Jacobskruiskruid tijdens een bijeenkomst in Vessem, vanwege het warme weer werd uitgeweken naar de schuur.

'Schoon Water' in een notendop

Waarom 'Schoon Water'?

Doel van 'Schoon Water' is het terugdringen van het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen in de acht zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Dat is nodig om schoon grondwater te behouden, zodat het voor iedereen geschikt blijft als drinkwater nu en in de toekomst.

Wie doen er mee?

In Budel en Waalwijk doen een aantal akkerbouwers, tuinders, veehouders en loonwerkers mee sinds 2001. In Vessem en Nuland zijn telers gaan meedraaien in 2003. In 2004 zijn ook telers in Helvoirt en Macharen mee gaan doen in het project. In 2006 nemen in totaal 350 telers deel aan 'Schoon Water'! Daarnaast zijn ook loonwerkers actief betrokken in het project.

Maar niet alleen agrariërs doen mee. In het project benaderen Brabant Water, provincie en Brabantse Waterschappen ook bewoners, bedrijven en gemeenten in de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden.

Hoe werkt het?

Met behulp van een adviseur wordt het gewasbeschermingsmiddelengebruik op het bedrijf geïnventariseerd. Samen met de telers wordt vervolgens bekeken welke alternatieven er zijn voor schadelijke middelen, en of het gebruik van schadelijke middelen naar beneden kan. Daarna gaan telers in de praktijk met de alternatieve maatregelen aan de slag. In 'Schoon Water' leggen de deelnemers en Brabant Water hun afspraken vast. Zodat beide partijen houvast hebben aan afspraken.

Voor wie zijn de resultaten bedoeld?

De belangrijkste resultaten van het project zijn de ontwikkeling en toepassing van die maatregelen die het gewas goed beschermen en geen risico opleveren voor het grondwater en die passen op uw bedrijf. De kennis, ervaring en effecten zijn gericht op de telers in de acht zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Ook de agrariërs in de rest van Brabant kunnen met de praktische adviezen hun voordeel doen. De provincie en Brabant Water gebruiken de resultaten om het beleid in de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden te verbeteren met oplossingen die in de praktijk haalbaar zijn.

Organisatie

'Schoon Water voor Brabant' is een stimuleringsproject van Brabant Water en provincie Noord-Brabant. Het project is onderverdeeld in twee sporen:

- het landbouwspoor, onder de titel 'Schoon Water - Brabantse telers laten zien dat 't kan'
- het niet-landbouwspoor, waaronder gemeenten, industrie, recreatie en bewoners, onder de titel 'Schoon Water voor Brabant'.

Aan het project doen verder mee:

- Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO)
 - Overlegplatform Duinboeren
 - Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta
- CLM en DLV verzorgen de uitvoering van het landbouwspoor.

'Schoon Water' gaat internationaal

Van 18 tot en met 22 september vond in Istanbul een congres plaats met als onderwerp 'Diffuse verontreiniging en duurzaam waterbeheer'. Ruim 200 deelnemers uit meer dan 40 landen kwamen in deze week samen om ervaringen uit te wisselen en ideeën op te doen. Nederland was ruim vertegenwoordigd met 10 deelnemers. Sandra Verheijden van Brabant Water heeft de resultaten van het project 'Schoon Water voor Brabant' toegelicht. Op het congres bleek dat met name in de Scandinavische landen men op soortgelijke manier werkt. Bovendien hebben Brabant Water, CLM, Provincie Noord-Brabant en ZLTO hierover ook een artikel geschreven (www.schoon-water.nl).

Vragen?

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

- CLM: Peter Leendertse: E pele@clm.nl T 0345-470751
- Brabant Water: Jochem de Regt: E jochem.de.reg@brabantwater.nl T 073-6838461
- Provincie Noord-Brabant: Sarie Buijze: E sbuijze@brabant.nl T 073-6812316
- ZLTO: Ton van Korven: E tvkorv@zlto.nl T 013-5836583
- Overlegplatform Duinboeren: Ad Verhoeven: E duinboeren@hetnet.nl T 0411-643639

Meer informatie vindt u op de website

www.schoon-water.nl en

www.brabantleeftmetwater.nl

Colofon

Dit is de elfde nieuwsbrief 'Schoon Water'. Eerdere nieuwsbrieven kunt u vinden op www.schoon-water.nl. De volgende nieuwsbrief verschijnt begin 2007.

Tekst en redactie
CLM, Culemborg
Vormgeving en druk
Drukkerij Libertas, Bunnik